

Gazeta Aradului

TELEFON: 853.

ZIAR COTIDIAN NAȚIONAL INDEPENDENT.

TELEFON: 853

Zedacția și administrația: Bul. Regina Maria 21. — Abonamentul pe 1 an L. 200, pe 1/2 de an L. 100, pe 3 luni L. 60

Exemplul Serbiei.

Cabinetul sârb, format abea de câteva zile a trebuit să se remanieze în urma demisiei forțate a ministrului de război, desavuat, fațiș, în parlament, de unul din partidele politice.

Se înțelege că nici guvernul nu ar fi fost strict silit să admită remanierea și nici titularul de la război, nu avea obligația să dea o atât de promptă satisfacțiune, partidului politic ce nu găsisse pe placul sau politica unuia dintre consilierii tronului sârbesc.

Nici o rezistență, deci, a-nuncea când ar fi putut să existe o luptă în toată regula între ministru și guvern, de o parte și între opoziție, de cealaltă.

În loc de împotrivire, dârje, o demisie ușoară; în loc de un pugilat în parlament, o concesie și o atitudine parlamentară, aprobată de lumea politică sârbească și de corpurile legiuitoare.

S'ar părea lucru de mirare, cazul petrecut în Serbia și arătat, de noi, mai sus, mai ales că un asemenea caz vine din partea unui stat, unde nu se știa până acuma că se da o atât de mare importanță practicei și procedului parlamentar.

Nu putem de cât să laudăm, în ori ce caz, atât atitudinea guvernului sârb, cât și pe aceea a ministrului în chestiune, intru cât, acea atitudine a fost dictată de grija de a să înalțura o luptă politică și parlamentară inutilă, potolindu-se spiritele și dându-se astfel posibilitate Scupștinei să lucreze temeinic, în niște momente când țara are nevoie de liniște și de unire.

Din Serbia vine dar un exemplu de laudabilă moralitate politică și cetățenească și dacă ne întristează ceva în acest moment, este faptul atâta

de îndreptățit, că o țară mult mai mică de cât țara noastră și mult mai puțin înaintată din punct de vedere cultural, ne da o lecțiune dureroasă și ne arată cât suntem de încăpățânați și de absurzi.

În adevăr, în Serbia, stat ce, de necontestat, se găsește mult în urma noastră, ca dezvoltare culturală, un ministru demisionează fără replică pentru a nu îngreua luptele parlamentare, în vreme ce la noi un guveru întreg, guvernul actual rămâne la putere, fără a avea asentimentul națiunii și în contra voinței întregului popor.

În Serbia guvernul caută să ușureze situația țarei prin atitudinea sa, pe când la noi cabinetul vine la putere, pe furiș, se formează prin trădarea săvârșită de unul din membrii cabinetului înlocuit și se agață de cărna statului când țara întreagă îi strigă în față: pleacă! du-te! Lasă altora mai vrednici și mai tineri locul acesta unde nu te poți așeza, de cât cu mintea limpede și cu sufletul curat!

Guvernul însă rămâne surd, arătând astfel inferioritatea aceluia care îl conduce, față de oamenii de stat sârbi și inferioritatea conștiinței sale politice față de conștiința politică a sfătuitoților tronului sârbesc.

Ne doare văzând că în materie de moralitate politică, ne iau sârbii înainte și ne doare mai ales că, prin comparație patriotismul unora din noi, apare atât de slab și de redus.

Nu trebuie să se uite însă că după cum noi aprobăm cele ce se petrec în Serbia, tot astfel și sârbii desaproabă

fațiș atitudinea de încăpățănare a politicianilor noștri, de azi, de la guvern, de a lucra în contra voinței națiunii așteptând, în loc de aplecare modestă și laudabilă, o isgonire violentă și un formidabil vot de blam.

Ne pare rău, din punctul de vedere al prestigiului național, dar ne vedem siliți să cităm exemplul Serbiei și să-l punem sub ochii politicianilor români.

O cruce pe mormântul lui Virgil Onițiu.

Corpul profesoral al liceului român din Brașov a lansat un apel pentru colectarea de sume în scopul de a se ridica în semn de recunoștință și pie memorie, o cruce demnă, în locul celei modeste de lemn, pe mormântul din cimitirul bisericii sf. Nicolae din Brașov, al aceluia care a fost Virgil Onițiu, fostul director al liceului ortodox român din Brașov care prin o activitate rodnică, închinată ridicării nivelului cultural al neamului românesc de dincoace de Carpați și pregătind generațiile de elevii ce au urmat cursului liceului din Brașov pentru desrobirea Ardealului și unirea cu patria mamă și-a făcut numele neperisător în istoria neamului românesc.

Urmând acest apel, d. Ilie Reu subinspector de Siguranță a colectat în localitate următoarele sume:

Ilie Reu subinspector general de Siguranță Arad lei 100, E. M. Jozefovici Arad, Bul. Reg. Maria Nr. 21 lei 100, Gerö & Friedmann proc. J. Schwertz Curtici lei 100, Ioan Jäger Curtici lei 100, Maxim König Curtici lei 100, Schenke și Co. Curtici lei 100, Csillag János Curtici lei 100, Ujhelyi Matei Curtici lei 100, Arnold, Pollák Curtici lei 100, Intercontinentală Arad lei 100, M. de Brousse Arad lei 100, Alexandru Vlad colonel în retragere Arad lei 100, George Papp Arad lei 100, Uitus Oprea Arad lei 100, I. Brut Păcuraru Arad lei 100, Ilie Popp Arad lei 100, Teodor Stan Arad lei 100, Ovidiu Gritta prefect de Poliție Arad lei 100, Dr. Mihaiu Mărcuș Arad lei 100, Banca «Victoria» Arad lei 200, «Arădana», societate Com. industrială pe acțiuni Arad lei 200. În total lei 2300.

Condițiile pentru elevii școlii de contabili din Arad.

În baza regulamentului și dispozițiilor Casei Centrale a Cooperației și Improprietărilor din Ministerul Agriculturii, factorii conducători ai școlii au hotărât următoarele:

1. Se primesc în școală elevi și eleve dela 15 ani în sus.

2. Instrucțiunea și întreținerea se vor face în internat, unde elevii, pe lângă învățământ, vor avea dormitul, masa, spălatură, încălzitul și îngrijirea medicală.

3. Pentru întreținere, elevii interni vor plăti câte 150 lei lunar, achitați trimestrial și anticipat.

Pe lângă aceasta vor mai aduce:

100 kg. făină pentru pâine; 30 kg. făină nula; 100 kg. cartofi; 10 kg. fasole, 10 kg. unsoare, 50 ouă, 4 kg. zahăr, 5 kg. săpun.

Jumătate din aceste articole vor aduce la intrare în internat și jumătate la cerere.

4. Cărțile, rechizitele și îmbrăcămintea privesc pe elevi.

5. Elevii săraci și orfani vor avea înlesniri.

6. Cei ce vor eși la examenul de admitere, care se va ține în zilele de 3 și 4 Ianuarie, se vor prezenta la școală în ziua de 21 Ianuarie, când vor începe cursurile regulate.

7. Nu se primesc mai mult de 60 elevi.

8. Cursurile teoretice durează 9 luni, practica contabilă la cooperative și bănci 6 luni și cursurile de completare 2 luni.

Pentru lunile de practică contabilă, elevii nu plătesc nimic.

9. Pe lângă alte studii, elevii vor învăța contabilitatea în partidă dublă, ținerea contabilității și conducerea cooperativelor de consum, cooperativelor agricole, exploatarea de păduri, lăptării, bănci populare, mori cooperative, etc.

Absolvenții școlii vor căpăta diploma de contabili și vor fi numiți contabili la instituțiile cooperative.

Ei vor face numai un an armată, conform legii.

Membrii propuși în comisia de deliberare a oficiului de închiriere.

Am anunțat într'un număr anterior că primar orașului a înviat pe cele două asociații: a înviat și proprietarilor să înainteze numele celor 10—10 membri, cari urmează a fi sortați pentru anul viitor în comisia de deliberare a oficiului de închiriere, conform dispozițiilor legii pentru înființarea oficiilor de închiriere.

În urma acestei invitații președintele asociației chiriașilor, d. dr. Augustin Zeiner a înaintat ieri primăriei lista celor propuși din partea chiriașilor în comisia de deliberare.

Au fost propuși d. dr. Emil Micloși, avocat, Ivan Mikoșevici primul cassier al orașului, Alexandru Andriș, funcționar la judecătoria de ocol, dr. Alexandru Zeiner, avocat, dr. Franc Székeley, avocat, dr. Aladar Manheim, avocat, dr. Eugen Schuster, avocat și Ioan Marian șef de birou la tribunal.

Asociația proprietarilor de case încă n'a înaintat lista primăriei.

Prețurile în piețele din Arad

în ziua de 30 Decembrie

Piața de zarzavaturi: cartofi 1 kgr. 1.25—1.50 lei, ciapă 1 kgr. 7 lei, usturoi 1 kgr. —18— lei, varză 1 kgram 80 bani, varză acra 1 kgr. 4— lei, chiel 1 kgr. 1 leu, verdețuri 1 kgr. 6—7— lei, calarabe 4 buc. 1 leu, Marmalad 1 kgr. 8 lei, Spanac 1 kgr. 1 leu, mere 1 kgr. 2.50—2— pere 1 kgr. 4— struguri 1 chgr. 12— lei, smântână 1 litru 8—10 lei, lapte 1 litru 2.50 lei ouă 1 buc. 1.60—2— lei, unt 1 chgr. 34 lei, brânză de oaie 1 chgr. 12 lei, nuci 1 chgr. 11—12 lei, prune uscate 1 chgr. 8 lei.

Piața de paseri: Gâscă grasă 1 kgr. 13—16 lei, rață grasă 1 kgr. 28—45— lei, gâscă slabă 1 păr. 45—65 lei, rață slabă 1 păr. 28—45 lei, pui 1 păr. 12—28— lei, găină 1 păr. 30—45 lei, curcan 1 păr. 110—120— lei, iepuri 1 buc. 20—22— lei.

Piața de cereale: Grâu 1 mm. 290— lei, orz 1 mm. 240 lei, orz 1 mm. 320 lei, porumb 1 mm. 340 lei, făină nula 1 kgr. 4.80—5— lei, făină de fert 1 kgr. 4— lei, făină de pâine 1 kgr. 3.50 lei, tăriță 1 kgr. 2.10 lei.

Târgul de vite: Vită 1 kgr. 4—5—6 lei, vițel 1 kgr. 5—6— lei, porc 1 kgr. 11—12—13 lei, porcei 1 per. 20—70 lei.

Convocare.

Prin aceasta, convoc pe toți învățătorii și învățătoarele „Cercului Cultural Ineu” la conferința ce se va țineea Joi în ziua de 5 Ianuarie n. 1922 în școala primară de stat din Ineu.

Ineu, 24 Decembrie 1921.

Președintele Cercului Cultural Ineu.

INFORMAȚIUNI.

— D. căpitan George Simionescu a pierdut, ducându-se dela domiciliul său din strada I. L. Caragiale nr. 8 până în cetate un plic de culoare galbenă în care se aflau 35 mii lei. Aflătorul plicului e rugat să reîntoarcă banii perduți dlui căpitan George Simionescu primind o recompensație cuvenită.

— Asociația proprietarilor de case a înaintat ieri primăriei lista celor 10 proprietari propuși din partea asociației pentru a fi sortați în comisia deliberativă a oficiului de închiriere. Au fost propuși următorii d. dr. Virgil Antonescu, Ioan Chera, Moise Ispravnic, Sava Sevici, Dimitrie Muscan, (reprezentând Consistoriul eparhiei Arad), George Popovici (reprezentând Banca „Victoria”), Iustin O'ariu, David Bogariu, Ilie Papp și dr. Iustin Miron.

— În Cluj vor începe la primăvară lucrările pentru construirea unei mari fabrici de vagoane. Fabrica va fi proprietatea unei societăți anonime.

— Ministrul de externe italian Della Toretta a adresat guvernului dela Belgrad o notă energică în chestiunea incidentului dela Sebenico, unde populația croată a atacat pe civilii italieni.

— Cu începere dela Ianuarie se vor relua legăturile telefonice cu Cehoslavia și Ungaria.

— Di Iosika, președintele Federației Maghiare a fost avizat că s'ar fi admis funcționarea Federației Maghiare.

Se așteaptă restituirea localului și arhivei. În ce privește statutele nu se știe dacă ele au fost aprobate în întregime sau au fost revizuite.

— Din București se anunță, că procesul comuniștilor se va desbata la 8 Ianuarie.

Desbaterile atentatului dela Senat vor fi cu drept cuvânt senzaționale. Pentru autorii principali se va cere pedeapsa cu muncă silnică pe viață. Desbaterile vor dura cel puțin o lună, fiind circa 289 de acuzați. Curtea va fi prezidată de colonelul Voiculescu, iar acuzarea va fi făcută de maiorul Cernat, secondat de locot. Firescu.

— D. dr. Chicin, șeful biroului de locuințe cu data de 1 Ianuarie se va retrage din acest post, urmând a deschide un birou advocațional în localitate.

În urma retragerii dlui dr. Chicin, conducerea biroului de locuințe va fi încredințată dlui Motorca, șeful oficiului de închiriere.

— Miniaterul de finanțe va da zilele acestea un comunicat oficial prin care va anunța publicul că termenul pentru depunerea declarațiilor se prelungește până la 15 Ianuarie, când se socotește că vor fi terminate și lucrările comisiilor de evaluare și recensământ.

— Inspectoratele agricole din Ardeal au fost înștiințate de către ministrul domeniilor ca să termine cât mai repede toate statisticile necesare în vederea împrumutării, de oarece împrumutările vor începe la 2 Februarie.

— Ziua de 24 Ianuarie (Unirea Principatelor) va fi sărbătorită de toate autoritățile școlare după stilul vechiu.

— Pentru reconstruirea bibliotecii din Reims fundațiunea Carnegie a donat 200 mii dolari. Piatra fundamentală a noii clădiri va fi pusă de rectorul universității din Columbia, Butler; cu această ocazie delegatul american Henrik a ținut o mică cuvântare arătând că biblioteca din Reims trebuie să fie un simbol al prieteniei franco-americane.

— Ministerul de interne a dat o circulară, tuturor organelor administrative din vechiul regat și din provinciile alipite, prin care le pune în vedere că, sub nici un motiv nu pot fi împiedecate întrunirile publice și conferințele convocate de parlamentarii cari ar dori să facă alegătorilor o dare de seamă asupra activității lor parlamentare.

— Într'o stație de cale ferată sileziană, funcționarii au cercetat un transport sosit din România cu nuci și alune.

Primul sac conținea, pe lângă nuci, circa 4 kilograme de aur curat, care sub formă de nuci, erau amestecate printre nuci.

Într'un al doilea sac s'a găsit un rulo de hârtie care conținea 9 kgr. de monedă de argint austriacă.

S'a putut constata că au sosit din România până acum 4 sau 5 vagoane de nuci cari probabil, conțineau și monede de aur și argint.

— Cadou de Crăciun. Portrete, oleografe execuție artistică în atelierul Geza Nagy, Arad Bul. Reg. Maria Nr. 22 vis a vis cu casa județului. În orele de seară la comanda se fac fotografii de la lumină electrică.

x Dr. P. Robescu, director de spital, ordonează zilnic dela 8—9 și 2—4, în Bulev. Regina Maria 24, Palatul Neuman.

— Dr. Dumitru Memete medic șef la policlinică specializat în boale de piele, genito-urinare și venerice. laborator special analize de sânge. Ordinează zilnic dela 3—5 d. m. Str. Moise Nicoară (Petofi) Nr. 11,

— Federala „Aradul” cumpără sămânță de lucernă orice cantități. Oferte cu probe la Federala „Aradul”. Piața Avram Iancu 19.

— La școala de arte și meserii din Arad se începe un curs de focșiști (căzane cu aburi) Luni în 2 Ianuarie 1922. Inscriseri în fie care zi de lucru d. a. dela 5—6 ore la direcțiunea școlii.

— Cafeneaua „Cornul Vânătorului” e deschisă Sâmbătă și Duminică până dimineața.

— Conducerea organizației chelnerilor din Arad atrage pe această cale atențiunea publicului, că personalului de serviciu din restorante și cafele nu este interzis a primi bacșiș dela clienții localurilor. Conducerea organizației luând cunoștință că unii chelneri primesc bacșiș dela clienții, roagă On. public a nu mai da bacșiș personalului de serviciu întrucât acesta e retribuit prin procente fixe după sumele încasate în localurile de consumație.

Constituirea corpului de contabili autorizați și experți contabili în Arad.

Ieri după masă la orele trei s'au întrunit în localurile tribunalului membrii „Corpului de contabili autorizați și experți contabili” pentru a se constitui conform noii legi relativă la organizarea acestor corpuri. Până au cerut a fi aprobați ca membri în acest corp 24 directori și contabili din localitate.

Cu ocazia întrunirii de ieri au fost aleși prin votare în consiliul contabililor experți următorii d. dr. Victor Nastra, directorul sucursalei Băncii Naționale, George Adam, directorul Băncii Victoria, Ioan Moldovan directorul societății comerciale și industriale „Arădana”, Ilie Pop directorul sucursalei Băncii Centrale, George Popovici secretarul Băncii Victoria, I. Brutus Păcurar vicepreședintele sucursalei Băncii Centrale, Virgil Antonescu șeful contabil și secretarul Băncii Victoria.

Ca cenzori au fost aleși d. dr. Mihai Popovici secretarul Băncii Victoria, Ioan Tatu șeful contabil și procuristul soc. Arădana, Ioan Popa șeful contabil al sucursalei Băncii Centrale, I. Stefanovici casierul sucursalei Băncii Naționale, G. Neamtu casierul Băncii Românești.

Alegerea președintelui și a vicepreședintelui corpului contabililor experți urmează a se face la o altă dată, mai târziu.

Lenin amenință.

Din Moscova se anunță că Lenin, vorbind la congresul sovietist panrus, a declarat că sovietele sunt dispuse să facă sacrificii, dând un avertisment Finlandei, Poloniei și României, cari trimit bande de gărzi albe împotriva Rusiei.

Lenin și-a manifestat voința de a menține pacea, însă sovietele vor lupta până la ultimul om pentru a apăra republica, — dacă vor fi siliți la aceasta.

Răspândiți

„Gazeta Aradului”

Renaissance magazin de modă Strada Bratianu Pal. Minoritan.

Taft Fleur 100 cm. lat lei 182. Crep de Chen în toate culorile mtr. lei 225. Catifee Velouri engleze. Ciorapi de mătăasă moulin lei 35. Stofă întreg pentru un costum pentru domni lei 250. Perdele, pânzării și covoară.

Un interviu al dlui general Averescu.

Fostul prim ministru interviu de „Indreptarea” a făcut următoarele declarații :

»Afirm în modul cel mai pozitiv că nu am contribuit nici direct, nici indirect la răsturnarea d-lui Vaida. Și pot dovedi aceasta într'un mod nediscutabil.

Print'r'un comunicat dat în „Indreptarea” din 23 Ianuarie 1920 făceam această afirmațiune care nu a fost desmintită : »avem toate motivele să păstrăm o atitudine hotărât neutră față de actualul guvern și nici unui până acuma să luăm o atitudine ostilă». Această linie de conduită am păstrat-o invariabil până la dimisionarea guvernului Vaida, adică la începutul lui Martie 1920, un membru al majorității de atunci a adresat o interpelare, de sigur pusă la cale, guvernului asupra activității mele politice. Și atât interpelatorul cât și banca ministerială în răspunsul ei, n'au făcut de cât să atace cu violență atât Partidul Poporului cât și pe mine personal. D. Petre Negulescu, atunci senator, a adresat la rândul său o interpelare guvernului cu scopul d'a ne apăra, partidul și pe mine. Astfel rolurile erau răsturnate : guvernul și majoritatea atacau o opoziție foarte slab reprezentată în Parlament și opoziția era nevoită să se apere. Repet și afirm în mod categoric : n'am fost ostil guvernului Vaida și n'am contribuit cu nimic, nici direct, nici indirect la căderea lui. Mi-am impus această atitudine printre alte motive ca o datorie din faptul că făcusem parte — câteva zile din guvernul Vaida.

Dar să venim la a doua parte. Când am avut cunoștință că criza se deschide, am crezut că este de datorie mea, ca șef de partid, să pun în evidență titlurile pe care le aveam, spre a fi luat în considerare la rezolvarea ei. La 11 Februarie 1920, în urma rezultatelor alegerilor parțiale de atunci într'un comunicat spuneam că sunt convins de datorie ce am către țară și Coroană de a le pune la dispoziție — fără a indica forma — »încrederea și iubirea dobândită din partea poporului...» etc. Iar la 20 Februarie, două zile după deschiderea crizei, spuneam într'un comunicat : »credem a fi îndreptățiți să cerem ca între diferitele considerațiuni ce se vor avea în vedere la rezolvarea crizei, să fie luată în seamă indicațiunea dată de voința corpului electoral din vechiul regat».

În rezumat, întemeiam titlurile noastre spre a fi luați în considerare la rezolvarea crizei pe următoarele două fapte : atitudinea corpului electoral prin covârșitoarele abțineri, când noi ne-am prezentat la alegerile generale și majoritățile zdrobitoare sub raportul voturilor obținute, pe cari ni le-au dat toate alegerile parțiale, la care ne-am prezentat. Încrederea țarei gravita incontestabil spre Partidul Poporului și ceream numai ca Suveranul, în exercitarea prerogativelor sale constituționale să fie seama de acele indicațiuni. E drept că nu aveam o bază parlamentară, însă erau presupuțiuni serioase că guvernul va putea totuși să-și formeze o majoritate. Asupra

acestui lucru nu mi-am făcut iluziuni. Am primit a face încercarea, dar numai după ce am obținut asigurări, că în cazul când nu va reuși, vom avea dizolvarea.

Găsiți vr'unul din toate aceste elemente în modul cum s'a produs ultima schimbare de guvern? Ea este provocată de către unul din colaboratori, — și mandatul este încredințat unei grupări politice, dacă i se mai poate zice astfel — în favoarea căreia nu există nici cea mai mică indicațiune a opiniei. Și nu știu dacă mai trebuie să adaug, că schimbarea din 1920 a avut ca efect un sentiment de ușurare generală, exceptând, firește, pe cei interesați, pe când schimbarea de acum a stârnit stupefacție, acolo unde n'a provocat un hohot de râs !

Relativ la primejdii unei dizolvări, d. Averescu a spus :

»În 1920 existau indicii vădite că acordul între corpul electoral și Parlament nu era așezat pe baze solide. În afară de păcatul original al celui Parlament, decurgând din faptul că în vechiul regat mai mult de jumătate din alegători nu aveau reprezentanți, veneau indicațiile de la alegerile parțiale. Azi nu avem la îndemână de cât rezultatul alegerilor parțiale din timpul guvernării noastre. Or, el arată în mod precis, că tot Partidul Poporului are cel mai mare credit electoral și că fiecare din grupările opozante, dacă a putut să ia unele locuri, nici una n'a putut să apropie sufragiile obținute de partidul nostru. Mai puțin de cât toți opozanții, este actualul guvern în măsură, să se reclame de la sprijinul sufragiului universal, și chiar partidul liberal care se indică singur drept succesor al formațiunii actuale.

De aceea convingerea mea este, că o dizolvare nu se întemeiază pe nimic serios și nu exclude posibilitatea unei situațiuni din cele mai grave, dacă noile alegeri vor trimite un parlament cu fizionomie politică asemenea celui actual. »Nădăjduesc că țara va fi cruțată de aceea posibilitate.

Pretinsele „atacuri în contra Coroanei”

Relativ la aceasta d. Averescu a spus :

»Pentru motive de ordin absolut economic și financiar partidul liberal, imediat după votarea legii agrare înțelegea să provoace răsturnarea guvernului și schimbarea regimului. Pentru a se ajunge la acest rezultat era nevoie a se provoca un dezacord între guvern și majoritate sau între guvern și Coroană. Au renunțat la obținerea primului, dându-și seama că era o imposibilitate și atunci au recurs la al doilea, reproducând sub altă formă și cu alte mijloace cele petrecute în 1918.

În cuvântare mea de la majorități, precum știți, punctul de plecare a fost existența unei crize politice prin ciocnirea violentă a două concepții privitoare la schimbarea de guvern și de regim. Am spus că în această ciocnire liberalii s'au servit de două arme principale: retragerea din parlament și agitația extraparlamentară și am socotit aceasta o acțiune vă-

tămătoare țarei. Tot restul cuvântărei a fost broderie pe această temă. Deci amenințările, pe care le mențin, se adresau acelor care puneau în mișcare acele mijloace.

»Liberalii au înțeles și simțit efectul loviturii ce primeau drept în față, — și atunci, denaturând lucrurile, s'au tuptat după Suveran, punându-l astfel între mine și ei.»

Surprinzător a fost că au putut să aibă ca instrument în această manevră abilă ziarul »Universul», în care a apărut prima versiune falsificată a cuvântărei mele. Azi când se știe din compunerea guvernului însăși, relațiunile dintre autorul principal al celor petrecute și »Universul», lucrul e foarte explicabil. De altfel am văzut foarte clar chiar de atunci, dovadă articolele »Ipocrizie» și »Diversiune ipocrită» apărute în »Indreptarea». Cât despre declarațiunea făcută în Parlament spre a desminti născocirile gazetelor, ea a fost nu o retractare, cum s'a zis, ci punerea lucrurilor la punct. Cred că lumea mă știe că am curajul părerilor mele, înțeleg însă ca o pasăre să piară pe limba ei, — și nu pe a altora. Dintr'un amor propriu donchișotesesc să-mi apropii ceea ce n'am spus și să mă pun astfel în contradicție cu tot ceea ce am susținut mai înainte, ar fi fost ridicol. Azi pot spune chiar, că intențiunea mea, când am sosit la București și am aflat de cele petrecute, era să fac o declarație mult mai amplă și mai hotărâtoare, — și am renunțat la această idee după dorința însăși a Suveranului.

»A doua manevră a fost aceea a calificării declarației mele drept »retractare», ca doar, protestând contra acestui înțeles îmi va scăpa ceva care să poată fi exploatat drept o confirmare sincerității falsului comis. Am văzut și aceasta foarte timpuriu, nu am dat în cursa și până la momentul crizei raporturile cele mai normale au domnit între Coroană și guvern, criza s'a produs numai în modul cum se știe, iar nu dintr'o tensiune între Coroană și șeful guvernului.

Înțelegerea cu țărăniștii.

S'a recurs și de data asta ca și în trecut la înșinuări. Mă îndoiesc că au putut să și producă efectul. S'a înșinuat, așa e, că aș fi urmărit să amestec armata în politică. Or, deși mulți din ofițerii de grad înalt în armată sunt foștii mei elevi, cu care am avut legături personale foarte strânse, din ziua de când am intrat în viața politică, am căutat să evit orice contact cu ei, ca să înlătur chiar aparențele, că aș vrea să mă folosesc de sentimentele lor.

»În ce privește »pactul» cu țărăniștii, pot spune că am făcut demersuri pe lângă acest partid, ca pe lângă toate celelalte spre a se întoarce în Parlament. A fost însă singurul cu care demersurile mele au ajuns la un rezultat favorabil, evident pe baza unei înțelegeri. Dar înțelegerea aceasta nu cuprinde absolut nimic ce ar putea fi considerat ca o taină compromițătoare. Nu numai atât, dar e stipulat explicit că cele două partide își păstrează completa libertate de acțiune politică. De altfel asupra acestor înșinuări cred că nu este nevoie să insist, de oarece faptele însăși, prin desfășurarea lor viitoare, se vor însăși să le desminte, cum au fost desmintite și în trecut înșinuările și calomniile...»

Decentralizarea revizoratelor.

In județul Arad vor funcționa 7 subrevizorate.

Cu data de 15 Ianuarie revizoratele județene vor fi decentralizate înființându-se subrevizorate cari vor avea aceleași atribuțiuni ca revizoratele, afară de corespondența directă cu autoritățile superioare pe care subrevizoratele o vor face prin revizorat.

În vederea acestei decentralizări revizoratul Arad a propus ministerului instrucțiunii înființarea a șapte subrevizorate pentru acest județ și adecă în următoarele centre de plasă :

Arad, Pecica, Radna, Șiria, Ineu, Chișineu și Gurahonț.

Impărțirea teritorială a subrevizoratelor s'a făcut în așa fel, că la fiecare subrevizorat vor aparține 100 învățători, iar la subrevizoratul din Arad, care va funcționa împreună cu revizoratul vor aparține 200 învățători.

În județul Arad sunt în funcțiune actualmente 716 învățători de stat.

Odată cu înființarea subrevizoratelor se va reduce numărul personalului revizoratului, unde vor funcționa în viitor pe lângă revizor, un secretar și 3 funcționari. Până acum pe lângă revizor erau în funcțiune în biroul revizoratului încă 4 subrevizori.

Birourile subrevizoratelor vor fi plasate în oficiile preturilor și pentru cedarea localurilor corăspunzătoare revizoratul se va adresa zilele aceste subprefecturii județului.

Până la asigurarea localurilor corăspunzătoare, subrevizorii vor conduce afacerile oficiului lor din Arad.

Numirea subrevizorilor urmează să se facă pentru ziua de 15 Ianuarie, termenul fixat de ministerul instrucțiunii pentru începerea funcționării subrevizoratelor.

Inspectorul general al învățământului primar în Arad.

D. inspector general va ținea o conferință la primărie.

Azi Sâmbătă dimineața va sosi în Arad cu trenul de București d. Florea, inspectorul general al învățământului primar și normal în ministerul instrucțiunii.

După primirea oficială în gară d. inspector Florea va vizita instituțiile învățământului primar și normal din localitate.

La orele 12 d. inspector Florea va ținea o conferință publică în sala festivă a primăriei despre »Datoriile extrașcolare a învățătorilor și profesorilor».

După conferință va avea loc o masă în cerc restrâns.

Red. responsabil : Laurențiu Luca

Teatrul Orășenesc

Repertoriul săptămânal.

Intreagă săptămâna **Valsul de adio.**

La teatrul național întreagă săptămână se va reprezenta farmecătoarea operetă alui Oscar Strauss.

Cadou de anul nou pentru copii. Cosinzeana și cei șapte pitici la dorința generală. Cu ocazia matineului dela Crăciun având Cosinzeana — un mare succes Sâmbătă în 31 această piesă se va reprezenta în matineu la orele 3 și jumătate. În rolurile principale cu persoanele dela Crăciun.

Duminică: în matineu: **Bocaccio** cu concursul Dnei Mici Halmos, Margareta Várady Dra Lili Szeghő, Irina Zilahy, Dni Radu Inke, Mihai Selmezy, Carol Faludi, Mihai Acs, Iosif Ladiszlay, Iulius Szabó.

Tareviciul o noutate a „Teatrului Maghiar” din Budapesta, drama renumitei scriitoare Gabriella Zapolska, care a încetat din viață în săptămâna trecută — se va reprezenta Luni în Teatrul orășenesc din Arad.

Unicul rol de femeie în premiera acestei piesă îl va juca dra Miți Magori, iar la a doua reprezentație dra Gizi Keleti. Mai au roluri Mézáros, Darvas, Kallos, Mihai Acs etc.

CINEMATOGRAFE.

Sub masca neagră. atracție de circ în 5 acte, în „Apollo”, în 30, 31 Decembrie. O fată ușoratică Lulu își ucide amantul din jaluzie. Fugind dinaintea poliției într'un oraș debutează cu succes ca dansatoare de lei. Recunoscută dispare, apoi reapare ca dansatoare de cabareu. Aici consului Andersen o ia de soție. În absența bărbatului ia parte iar ca dansatoare de lei. În cercul cunoscut. Un bărbat îi face curte ea însă zice, că numai acelaia va ceda, care o va cerceta în cușca leului. Un bărbat, bărbatul ei, se duce la ea, o recunoaște și îi face reproșuri. Într'aste vine poliția, iar Lulu ne mai având scăpare se sinucide.

Samson și hoată atleților, dramă de senzație în „Urania”, în 5 acte, în 30, 31 Decembrie. Un cutare domn Samson înființează un institut pentru cultura corpului, căci dela corpul sănătos depinde soarta oamerilor. Doctorul Lodz aliat cu o femeie de o frumusețe rară, și cu un conte, pe care l-a respins o fată, Riveite lucră contra lui Samson. Riveite însă îi face propagandă lui Samson și după o luptă grea drul Lodz și cărdășia lui sunt înfrânți.

Teatrul APOLLO.

În 30, 31 Decembrie

Vineri, Sâmbătă

Sub mască neagră.

Atracție de circ, în 5 acte.

Prim actor: Molly Wessely și Lothe Neumann.

Teatrul URANIA.

În 30, 31 Decembrie și 1 Ianuarie 1922.

Vineri Sâmbătă Duminică

Samson și hoată atleților

Dramă senzatională în 5 acte.

Prim actor: Samson.

Lemne de foc — Cărbuni

Cu vagonul se află cu pret moderat sortele de mărfuri

Maximilian König str. Bucur No. 3
Telefon No. 63.

MAGAZINUL DE CARBUNI

KNEFFEL

Bulev. Regele Ferdinand I. 2.

carbuni de călcat, lemne mărante uscate, carbuni în bucăți prima calitate

În Arad transport la domiciliu. 566

Convocare.

Prin prezenta se aduce la cunoștință D-lor acționari ai firmei „Marta Magya Automobil R.-T. Arad” ca

adunarea generală ordinară a XII-a

se va ține în ziua de **12 Ianuarie 1922 la orele 11 a. m.** în localitatea fabricii (Arad Calea Aurel Vlaicu 31) fiind la

Ordinea zilei:

1. Raportul direcțiunii asupra gestiunii anului 1920.
2. Stabilirea bilanțului și hotărârea asupra acoperirii pierderii.
3. Descarcarea gestiunii direcțiunii și a cenzorilor.
4. Alegerea cenzorilor și fixarea premiilor.
5. Raportul direcțiunii relativ la vânzarea imobilelor, materialelor brute mărfurilor fabricate și semi-fabricate.
6. Propunerea direcțiunii relativ la desființarea, respectiv la lichidarea Societății. În legătura cu aceasta alegerea lichidatorilor și fixarea premiilor.
7. Hotărârea asupra propunerilor eventuale făcute în sensul §-ului 17. al statutelor.

Nota. D-nii acționari cari doresc să participe la adunarea generală sunt rugați a depune acțiunile lor cel puțin cu trei zile înainte de adunarea generală la Banca Comercială din Budapesta (Budapesta Fűrdo-utca 1.) sau la sucursala din Arad a acestei banci (Arad Bulevardul Regina Maria 14) sau la sediul fabricii (Arad Calea Aurel Vlaicu 35).

Direcțiunea.

	Lei	B.	Lei	B.		Lei	B.
Uzină			2774659	02	Capital social... ..		3000000
Datori și efecte			9212226	11	Fond de rezervă		100000
Stocuri inventariate			7837520	98	Fond de rezervă pentru diferența prețurilor		1041812
Pierdere pe anul 1920	1473482	78			Creditori		17134052
Deducând:							
Profit reportat din ani 1918—1919 C. 44048'84	22024	42	1451458	36			
			21275864	47			21275864

Arad, la 31. Decembrie 1920.

Direcțiunea

Verificat și găsit conform cu registrele.

Comisiunea de Supraveghere.

	Lei	B.	Lei	B.		Lei	B.
Interese			795576	03	Profit reportat din ani 1918—1919 C. 44048'84		22024
Spese generală și de gestiune			996007	22	Profit de fabricație deducând toate speșele		318100
					Pierdere pe anul 1920	1473482	78
					Deducând:		
					Profit reportat din ani 1918—1919 C. 44048'84	22024	42
			1791583	25		1451458	36
							1791583

Arad, la 31 Decembrie 1920.

Direcțiunea

Verificat și găsit conform cu registrele.

Comisiunea de Supraveghere.

Onorată Adunare Generală!

Avem onoare a va raporta, ca revizuire amănunțit bilanțul și contul de profit și pierdere din anul de gestiune 1920 prezentate de către direcțiune și comparandu-le cu registrele, am constatat ca ele sunt în bună regula convingându-ne totodată ca sunt corăspunzătoare atat statutelor cât și cerintelor legii. Prin urmare avem

onoare a va propune să se accepte propunerile direcțiunii rugând onorată Adunare Generală să privitor la anul de gestiune 1920 sa binevoiască a da absolutoriu atât direcțiunii, cât și comisiunii de supraveghere.

Arad în luna Noembrie 1921.

Comisiunea de supraveghere:

Gustav Strasser, m. p.

Carol Haber, m. p.

Bertalan Hargittay, m. p.

MARCU BOTA

Ghete bărbătești și femeiești prima calitate lei 300. ♦♦♦ Pălării ieftine.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand I. No. 2.

Secretariatul Josășel.

No. 1569—1921.

Publicațiune.

La secretariatul cercual din Josășel, postul de scrietor a devenit vacant prin decis. Primăria caută un scrietor cunoscând limba română în scris și verbal — cu puțină praxa administrativă. Salariul acestui post e 300 lei fix lunar, locuința, lumina și încălzit. Intreg venitul a bile-

telor de vite și după diligența doveditoare vă beneficia de venituri.

Petițiile se vor adresa Secretariatului Josășel. 680 **Primăria Josășel.**

Desideriu Lasztig

Mare asortiment de tricotaj, paltoane, sventare, mânus, și ciorapi. 601

Publicați în

„GAZETA ARADULUI”